

ÎNCHEIERE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Luca Mihail,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată lui Luca Mihail împotriva lui Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Luca Mihail și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 martie 2015 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 05 septembrie 2014, Luca Mihail a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 27 iunie 2011, Varinschii Alexandru a depus cerere de chemare în judecată împotriva sa cu privire la încasarea datoriei, drept temei al pretențiilor înaintate invocând faptul că la 16 decembrie 2008, în calitate de împrumutător a încheiat cu Luca Mihail și Varinschii Iurii în calitate de împrumutați, contractul de împrumut autentificat de notarul privat Adelina Florea și înregistrat cu nr. 8311, prin care a împrumutat celor din urmă în mod egal suma de 20000 dolari SUA, ce constituiau 207 000 lei în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale din Moldova, la data semnării contractului.

Tot în aceeași cerere de chemare Varinschii Alexandru a menționat că conform pct. 2 al contractului de împrumut, Mihail Luca și Iurii Varinschii s-au obligat în mod egal să restituie împrumutul în sumă de 20 000 dolari SUA până la data de 31 decembrie 2009, însă doar Varinschii Iurie și-a executat obligația de rambursare a împrumutului, restituind la 29 decembrie 2009 suma de 10 000 dolari SUA.

În continuare, Varinschii Alexandru a insistat că, datoria lui Mihail Luca conform contractului de împrumut din 16 decembrie 2008, constituia 10 000 dolari SUA, sau echivalentul în monedă națională - 115765 lei, conform cursului oficial al Băncii Naționale din Moldova din 27 iunie 2011 și a solicitat încasarea datoriei în mărime de 10 000 dolari SUA, sau echivalentul în valută națională la data executării

hotărîrii, a dobînzii de întîrziere în mărime de 21 873,21 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Remarcă reclamantul că în procesul judecării cauzei menționate a depus cerere reconvențională împotriva lui Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie cu privire la declararea nulității contractului de împrumut nr. 8311 din 16 decembrie 2008, drept temei invoînd că contractul de împrumut din 16 decembrie 2008, a fost încheiat cu scopul ca suma prevăzută în contract să fie remisă creditorului comun – Rîhlea Vasile, cu care se aflau în litigiu și intenționau să încheie o tranzacție de împăcare. La fel, a indicat că dînsul personal nu a primit bani de la Varinschii Alexandru, iar după semnarea contractului de împrumut, din motivul înrăutățirii stării sale de sănătate, a propus pîrîților să transmită singuri suma de 20 000 dolari SUA lui Rîhlea Vasile, însă ulterior a aflat că banii nu au fost transmiși.

Astfel, prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 05 martie 2013, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2013 și decizia Curții Supreme de Justiție din 07 mai 2014, acțiunea inițială a fost respinsă, iar acțiunea reconvențională, a fost admisă, fiind declarat nul contractul de împrumut nr. 8311 din 16 decembrie 2008, încheiat între Mihail Luca, Iurii Varinschii și Alexandru Varinschii.

În acest context, consideră că prin hotărîre judecătorească nominalizată s-a stabilit cu certitudine că la data de 16 decembrie 2008, la notarul Adelina Florea, a fost semnat contractul de împrumut nr. 8311, prin care Mihail Luca și Varinschii Iurie au luat cu titlu de împrumut de la Alexandru Varinschii suma de 20 000 dolari SUA, cu termenul de rambursare pînă la 31 decembrie 2009, în scopul stingerii datoriei față de Rîhlea Vasile, cu care Luca Mihail și Varinschii Iurie se aflau într-un litigiu și cu care după mai multe negocieri și înțelegeri prealabile au intenționat să încheie o tranzacție de împăcare în rezultatul căreia să-i restituie lui Rîhlea Vasile 20000 dolari SUA și să fie încetat procesul de judecată existent cu Rîhlea Vasile și care la acel moment se afla la etapa examinării litigiului în ordinea de apel, fiind numit spre examinare de către Curtea de Apel Chișinău pentru data de 17 decembrie 2008.

Prin urmare, afirmă că pîrîții Alexandru Varinschii și Iurie Varinschii prin faptul că nu au executat obligația de transmitere a banilor lui Rîhlea Vasile în vederea încheierii tranzacției de împăcare, i-au cauzat un prejudiciu material în sumă de 38 499,92 dolari SUA, ce constituie suma pe care dînsul o datorează lui Rîhlea Vasile, or, tranzacția de împăcare nu s-a soldat cu succes din culpa pîrîților, aceasta fiind o legătură causală directă între inacțiunea pîrîților și încasarea din contul dînsului în beneficiul lui Rîhlea Vasile a sumei de 38 499,92 dolari SUA.

Mai mult ca atît, invocă că necatînd la faptul că din contul său a fost încasat în beneficiul lui Rîhlea Vasile suma de 38 499,92 dolari SUA, Varinschii Alexandru l-a acționat în instanța de judecată solicitînd încasarea datoriei în sumă de 10 000 dolari SUA, motiv din care a fost nevoit să angajeze un avocat – avocatul Vlas Gheorghe, iar pentru serviciile acestuia în baza contractului de asistență juridică nr. 183 din 25 aprilie 2014 a achitat suma de 13 000 lei.

La fel, susține că prin acțiunile pîrîților i-a fost cauzat și un prejudiciul moral deosebit de mare, întrucît stările de stres trăite permanent în anul 2010 i-au determinat apariția diabet zaharat, care a progresat considerabil în anul 2011 cînd a aflat despre cererea de chemare în judecată a lui Varinschii Alexandru împotriva sa cu privire la încasarea datoriei în mărime de 10 000 dolari SUA.

În drept, își întemeiază cerințele în baza art. art. 14 al. (1, 2), 219 alin. (3), 1398 alin.(1), 1414, 1416, 14 23 Co civil.

Solicită încasarea în mod solidar din contul lui Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie a prejudiciului material în mărime de 38 499,92 dolari SUA și 13 000 lei și a prejudiciul moral în mărime de 200 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 10 martie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat în mod solidar din contul lui Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie în beneficiul lui Luca Mihail prejudiciul material în mărime de 12 000 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 360 lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Luca Mihail și menținută hotărârea primei instanțe.

În favoarea concluziei enunțate, instanța de apel a reținut că prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 05 martie 2013, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2013, și decizia Curții Supreme de Justiție din 07 mai 2014, a fost respinsă acțiunea inițială a lui Varinschii Alexandru împotriva lui Luca Mihail cu privire la încasarea datoriei conform contractului de împrumut nr.8311 din 16 decembrie 2008 și admisă acțiunea reconvențională a lui Luca Mihail împotriva lui Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie cu privire la declararea nulității contractului de împrumut, fiind declarat nul contractul de împrumut nr. 8311 din 16 decembrie 2008, încheiat între Mihail Luca, Iurii Varinschii și Alexandru Varinschii, iar prin hotărârea judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 26 iunie 2009 a fost încasat în mod solidar din contul lui Luca Mihail și Varinschii Iurie în beneficiul lui Vasile Rîhlea dobânda de întârziere în mărime de 76 999,85 dolari SUA.

Astfel, cu referire la prevederile art. 14 alin. (1, 2) și art. 1398 alin. (1) Cod civil care reglementează repararea prejudiciului și temeiurile și condițiile generale ale răspunderii delictuale, instanța de apel a ajuns la concluzia corectitudinii soluției primei instanțe prin care au fost respinse ca neîntemeiate cerințele lui Luca Mihail cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 38 499,92 dolari SUA, reținând în acest sens că în ședința de judecată nu s-a demonstrat faptul că pîrîții au acționat în mod ilicit cu vinovăție.

La fel, instanța de apel a stabilit că la caz nu s-a confirmat că prin declararea nulității contractului de împrumut a sumei de 20 000 dolari SUA din 16 decembrie 2008, reclamantului Luca Mihail i-a fost cauzat prejudiciul material în mărime de 38499,92 dolari SUA, ce constituie jumătate din suma de bani care a fost încasată de la Luca Mihail în beneficiul lui Rîhlea Vasile prin hotărârea instanței de judecată din 26 iunie 2009, or, dacă nu s-a produs prejudiciu, nu poate exista răspundere delictuală, iar prejudiciu constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

De altfel, instanța de apel a remarcat că pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport cauzal, însă în cadrul examinării cauzei nu s-a constatat existența legăturii cauzale între acțiunile sau inacțiunile lui Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie pentru netransmiterea sumei de 20 000 dolari SUA în vederea încheierii tranzacției de împăcare cu Rîhlea Vasile și prejudiciul în mărime de 38 499,92 dolari SUA invocat de către reclamant.

De asemenea instanța de apel a stabilit că contrar prevederilor art.118 CPC, la caz nu au fost prezentate probe concludente ce ar confirma că anume în urma

transmiterii sumei de 20 000 dolari SUA între Luca Mihail, Varinschii Iurie și Rîhlea Vasile urma a fi încheiată o tranzacție de împăcare, cu încetarea procesului, fapt care excludea încasarea de la Luca Mihail și Varinschii Iurie a sumei de 76 999,85 dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere prin hotărîrea instanței de judecată din 26 iunie 2009 și a reținut că Luca Mihail fiind parte în proces cu Varinschii Iurie și Rîhlea Vasile era cointeresat în încheierea tranzacției de împăcare și urma să contribuie la acest fapt, iar neîncheierea tranzacției de împăcare nu poate fi pusă doar pe seama pîrîților Varinschii Alexandru și Varinschii Iurie.

La 29 decembrie 2015, Luca Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Astfel, indică că deși, conform art. 240 CPC la deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii, iar concluziile privitor la circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărîre doar prin probe, instanțele ierarhic inferioare au ignorat hotărîrile judecătorești irevocabile prezentate în susținerea pretențiilor înaintate.

Or, conform art. 123 alin.(2) CPC, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

Prin urmare, susține că instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că la caz nu au fost prezentate probe pertinente ce ar confirma că anume în urma transmiterii sumei de 20 000 dolari SUA între Luca Mihail, Varinschii Iurie și Rîhlea Vasile urma a fi încheiată o tranzacție de împăcare, cu încetarea procesului și că în cadrul examinării cauzei și nu a fost demonstrat că pîrîții au acționat în mod ilicit cu vinovăție.

Aceasta deoarece, la caz hotărîrea Judecătoria Botanica mun. Chișinău din 05 martie 2013 prin care s-a constatat că „contractul a reprezentat o garanție că Luca Mihail v-a restitui suma ... pe care Varinschii Alexandru urma să o achite lui Rîhlea Vasile pentru a înceta procesul judiciar”, decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2013 prin care Colegiul a concluzionat că „contractul a reprezentat o garanție că Luca Mihail v-a restitui suma.... pe care Varinschii Alexandru urma să o achite lui Rîhlea Vasile pentru a înceta procesul judiciar ...între Rîhlea V., Luca M. și Varinschii I. era un litigiu civil și s-au dus negocieri cu Rîhlea V. în vederea soluționării unei tranzacții de împăcare... contractul a fost semnat în ajunul examinării cauzei civile înaintate de Rîhlea V.se confirmă prin decizia CA Chișinău” și decizia Curții Supreme de Justiție din 07 mai 2014, prin care s-a constatat că „... contractul de împrumut în litigiu a fost semnat cu scopul de stinge datoria față de Rîhlea V., cu care se aflau în litigiu..., au intenționat să încheie o tranzacție de împăcare...”, reprezintă în sine probe concludente și pertinente, care urmau să fie apreciate de care instanțele inferioare la adoptarea hotărîrii.

Însă, instanța de apel a contestat faptele deja dovedite dînsul fiind obligat să le dovedească din nou prin prezentarea unor proiecte ale tranzacției or, demonstrarea faptului cauzării prejudiciului vine în contradicție cu art.123 alin.(2) CPC.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 29 decembrie 2015, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2015, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Luca Mihail este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Luca Mihail nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Luca Mihail asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Luca Mihail ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Luca Mihail se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Gervas